

Algemeen

Inleiding

Het vogeljaar 2015 begon droef met het overlijden van Andri Binsbergen en Henk Brugge. Beiden waren actief met de Kerkuilen en waren lid van de 'huttclub'. Erelid Andri was natuurlijk ook enthousiast ringer in de Korverskooi, Natuurwijzerpresentator, redacteur van De Skor en vele jaren voorzitter.

Eén van de mooiste ervaringen op vogelgebied dit jaar was natuurlijk de Grote Sternkolonie van Utopia. Zoveel broedparen en nog mooier een uniek aantal jongen dat groot kwam. Fascinerend hoe in het enorme gekrijs ouders en jongen elkaar perfect kunnen blijven vinden!

Hoopgevend was dat het aantal broedparen van de Blauwe Kiekendief nu al weer een aantal jaren stabiel blijft. Of de 25 paar van het streefgetal in Natura2000 ooit nog weer gehaald wordt blijft de vraag. De Tapuit, die ook al zo sterk is teruggelopen in aantal, lijkt te stabiliseren in aantal of zelfs weer iets toe te nemen. Maar bij trekvogels weet je het nooit. Een paar droge winters (zonder insecten) in de Afrikaanse overwinteringsgebieden kunnen weer roet in het eten gooien. We zijn de dramatische ineenstorting van de Grasmuspopulatie nog niet vergeten. Daarbij komt dat er in sub-Sahara Afrika steeds meer woeste grond (savannes) worden omgevormd tot landbouwgronden waar pesticiden niet worden bespaard.

De twitchers hebben hun hart weer kunnen ophalen aan vele zeldzame en mooie soorten. In het Ornithologisch Jaarverslag 2015 wordt hiervan verslag gedaan.

Een hoogtepunt was de Eilandvogelverkiezing, waarbij uiteindelijk de Scholekster het nipt won van de Lepelaar. De Scholekster, een mooie robuuste, duidelijk 'aanwezige', overal op het eiland voorkomende soort. Maar ook een zorgenkindje: de aantallen zijn door diverse redenen de afgelopen tientallen jaren gedecimeerd. Naast het beleven van de mooie dingen van de vogelwereld, heeft onze vogelwerkgroep ook een taak in het in stand houden daarvan. En zo hebben we ook wel zorgen. Met betrekking tot hoe er met ganzen wordt omgegaan bijvoorbeeld. De weidevogels, die ondanks de vele miljoenen daaraan besteedt, nog steeds in aantal achteruit gaan. Recent ook de Kievit, die tot nu toe redelijk stand bleef houden. En de vogel(natuur) liefhebber die prognoses ziet over het vervoer van personen en auto's naar Texel, wordt toch ook niet blij. Want met groeiende aantallen toeristen worden ook steeds nieuwe attracties en activiteiten bedacht waarmee weer geld kan worden verdiend. Het klimbos bij De Koog, bijvoorbeeld, dat we in samenwerking met Tien voor Texel en Landschapszorg hebben kunnen tegenhouden. Overal worden ook nieuwe wandel- en fietspaden gepland en aangelegd. Het lijkt erop of de laatste delen waar het nog rustig is op ons eiland en vogels ongestoord hun leven kunnen leiden, ook ontsloten moeten worden voor de toerist. Met alle gevolgen van dien. Misschien te pessimistisch, maar er zouden wel eens drukke tijden voor de vogelwerkgroep kunnen aanbreken. De uitdaging is niet groeien (steeds meer en groter) maar consolideren en stabiliseren.

Bestuur

Samenstelling

Het bestuur bestond in 2015 uit dezelfde bestuursleden als in 2014, met uitzondering van de secretaris. Vincent Stork was tot de ALV 2015 secretaris van de VWG en is na 8 jaar afgetreden. Hij is

in de ALV in maart 2015 opgevolgd door Elsemiek Heins. Het bestuur heeft met veel dank afscheid van Vincent genomen, hij heeft veel voor de Vogelwerkgroep betekend.

Op verzoek van de ALV heeft het bestuur een nieuw aftreedschema vastgesteld, zodat niet alle leden op hetzelfde tijdstip aftreden. Het schema luidt als volgt:

2016: Klaas de Jong

2017: Marcel Wijnalda en Adriaan Dijkse

2018: Giel Witte en Lieuwe Dijkse

2019: Elsemiek Heins en Rina Rood

Onderwerpen

Het bestuur heeft in 2015 8x vergaderd. De twee belangrijkste onderwerpen in 2015 waren zonder meer de twee bezwaarschriften die het bestuur bij de Provincie Noord-Holland heeft ingediend: een bezwaarschrift tegen de aanleg van het Klimbos en bezwaarschrift tegen de vergunning om ganzen in en nabij Natura 2000-gebied te vergassen. Het eerste bezwaar is in een vervolprocedure bij de Raad van State in Den Haag toegekend. Dit betekent dat de aanleg van het Klimbos niet plaatsvindt. Het tweede bezwaar is helaas niet toegekend.

Andere onderwerpen die het bestuur heeft besproken zijn onder meer;

- Verzoek van Harry Vlek: de boerderij De Voorzorg wordt verbouwd tot centrum dat huisvesting biedt aan natuurgerelateerde activiteiten. Het bestuur heeft aangegeven te zijner tijd graag in het gebouw vergaderingen en andere activiteiten te laten plaatsvinden.
- De Vogelwerkgroep gaat meewerken aan de plannen tot het oprichten van een zeevogeltrekpunt nabij het Westerslag in samenwerking met het Vogelinformatiecentrum en mogelijk ook het Nationaal Park.
- Er is een brief gestuurd aan de gemeente Texel over de toename van het aantal drones. Het bestuur heeft de gemeente gevraagd om haast te maken met regelgeving hierover en de Vogelwerkgroep te zijner tijd hierbij te betrekken. De gemeente heeft positief op dit verzoek geantwoord, maar wacht eerst verdere landelijke regelgeving af. In Natuureiland Texel, het magazine van het Nationaal Park zal een stukje geschreven worden met als inhoud dat het vliegen met drones niet boven natuurgebieden mag plaatsvinden.
- Eind 2015 is het plan opgevat om de eilandvogel van Texel te laten kiezen. Dit plan is tijdens de radio-uitzendingen van Radio Texel gecommuniceerd.

Ledenbestand

Het ledenbestand telde in 2015 rond de 400 leden.

Externe vertegenwoordiging

Adriaan Dijkse vertegenwoordigt o.a. de VWG in het bestuur van het Nationaal Park Duinen van Texel. Marc Plomp vertegenwoordigt de VWG in de adviesgroep BOR.

Giel Witte is Wetlandwacht bij Vogelbescherming en weidevogelbeschermingscoördinator (ook bij de ANV De Lieuw).

Hans Witte zit in de ledenraad van SOVON.

Financiën

Verwezen wordt naar de Jaarrekening 2015.

Activiteiten

OJV 2014

Het samenstellen en de redactie van het OJV 2014 werd verzorgd door Adriaan Dijkse met behulp van vele schrijvers. Jos van den Berg zorgde voor de foto's. Het verslag verscheen zoals gepland precies voor Pasen en werd weer gratis aan alle leden verstrekt of naar hen verzonden. Er is voor een nieuwe layout gezorgd. De uitgave is nu gelijkmd en de rechte rug werd van de titel voorzien, zodat het meer een boekje is geworden. Vanwege de voor niet-ingewijden bijna chaotische herindeling van de volgorde van soorten en families werd ook voor het eerst een vogelnamenregister opgenomen.

Skor

In 2015 verscheen De Skor weer vijf keer, met naar ons idee een gevarieerde reeks artikelen. Het was geen gemakkelijk jaar voor de reactie. In de eerste plaats omdat er niet veel kopij werd ingestuurd. Na een noodkreet in nummer vier konden we het laatste nummer extra dik maken.

De redactie bestond aan het begin van het jaar uit 4 mensen: Klaas de Jong, Lieuwe Dijkse, Resi Kompier en Cor Smit. Klaas heeft zich tijdens het jaar als gevolg van zijn drukke werkzaamheden uit de redactie teruggetrokken. Gelukkig heeft Edzard van Abs zijn plaats ingenomen. Hij heeft veel ervaring met InDesign.

Tenslotte een speciaal woord van dank aan René Pop, die soms à la minuut prachtige vogelfoto's ter beschikking stelde.

Koekoek!

De digitale nieuwsbrief om onze leden snel te informeren is in 2015 18 maal verschenen (in 2014 waren dat er 16 en in 2013 11). Steeds meer mensen merken dat de Koekoek! ook beantwoord kan worden en houden zo contact met de vereniging. Ook komen er steeds vaker stukjes of ideeën voor items binnen, zodat deze digitale nieuwsbrief steeds goed gevuld was. Het bestuur merkt dat activiteiten en bijvoorbeeld petitie's betere deelname kennen na een herinnering in de Koekoek!

Website en Facebook

De website en berichten op facebook werden verzorgd door Hans Verdaat en Klaas de Jong.

Twitter

Tot en met december is er voornamelijk door Marcel Wijnalda en Klaas de Jong ruim 4000 maal ge(re)tweet:

- er zijn ruim 740 volgers van de VWG TX-twitteraccount; vanuit de hele wereld tot aan VS, Australië, Zuid-Afrika en Japan toe. Steeds meer Texelse vogelaars beginnen ons account te ontdekken;
- Binnen het bestuur is afgesproken dat er vooral over Texelse vogel(zaken) zal worden getweet;
- Vrijwel alle activiteiten van onze werkgroep worden via Twitter bekend gemaakt, naast de agenda op onze website.

Radio Texel

Eens in de maand is de aflevering van het programma Natuurwijzer van Radio Texel aan vogels geweid. Deze speciale aflevering wordt iedere zondag van 12:00 tot 13:00 uitgezonden en werd verzorgd door Klaas de Jong en Lieuwe Dijkse. Er vielen enkele vogelprogramma's uit als gevolg van rechtstreek uit te zenden evenementen, zoals de autocross en de halve marathon van Texel. Klaas en Lieuwe startten de verkiezing voor de Eilandvogel in de uitzending van begin december. In de loop van jaar is de werkwijze veranderd. Eerder werd het programma live vanuit de studio uitgezonden. Nu wordt het programma in de week voor de uitzending opgenomen, hetzij op locatie, hetzij bij één

van ons thuis. Door minder aan het vaste uur vast te zitten is het voor zowel de makers als de technici gemakkelijker geworden.

Informatiemarkten

De VWG-stand was het afgelopen jaar weer aanwezig bij de

- de Natuurmarkt op 16 mei
- de Vogelkijkdag op 23 mei
- de landelijke Sovondag te Ede op 28 november (met dank aan het Vogelinformatiecentrum voor de standruimte).

Het standmateriaal is aan vervanging toe. Dit jaar zal hieraan aandacht worden besteed. Het materiaal heeft een nieuw depot: het Groene Kruis gebouw (de Voedselbank). Bij de diverse gelegenheden werd vooral informatie gegeven over de Texelse vogels en over het werk van onze werkgroep. Ook werden via deze weg nieuwe leden geworven.

Cursussen

Dit voorjaar werden er twee cursussen georganiseerd, wat goed is voor de aandacht in de pers en vaak ook nieuwe leden oplevert en extra support aan onze doelstellingen:

1. De Cursus Weidevogelbescherming, door Giel Witte in de Wielewaal gegeven, verliep goed en zorgde voor 6 nieuwe weidevogelbeschermers in het team.
2. De Cursus Vogelgeluiden door Lieuwe Dijkse en Klaas de Jong vond plaats in het Vogelinformatiecentrum in de Cocksdoerp, had 15 deelnemers en verliep ook succesvol. Alle avonden en alle bijbehorende excursies werden goed bezocht.

Excursies

De laatste jaren werden er, mede door een gebrek aan excursieleiders, minder excursies gegeven, waardoor er ook minder nieuwe leden worden geworven. Dat is natuurlijk jammer. Het aantal excursies ligt rond de 8 tot 10.

Lezingen en andere activiteiten:

Op 6 maart kwam Jelle Harder (VWG Gooi eo) naar Texel om een lezing te geven over de ijsvogel. De volgende dag heeft hij met een kleine delegatie van het bestuur en andere vrijwilligers een rondje gemaakt langs 'mogelijke broedplaatsen' om ter plekke te demonstreren hoe de ijsvogelwandjes het eenvoudigst kunnen worden aangelegd. Dit in overleg met de grondeigenaren. Afgesproken is dat vanuit het bestuur Marcel met een paar vrijwilligers de diverse plekken gaat monitoren en de waarnemingen en gegevens doorgeeft aan de vwg Gooi e.o. Tot op heden zijn er nog geen broedgevallen bekend.

Op 3 mei hield de Belgische kunstenaar-schrijver Achilles Cools een interessante en goed bezochte lezing over de Kauw in 't Drijvershuus in Den Hoorn. Dit in samenwerking met 't Drijvershuus. Hieruit is de samenwerking ontstaan om vanuit 't Drijvershuus vogelexcursies te geven verzorgd door het Vogelinformatiecentrum.

In de ban van de Condor

Een bijzondere aangelegenheid, niet zozeer van Vogelwerkgroep Texel, maar wel vanuit enkele van haar leden, was de uitzending van het televisieprogramma "In de ban van de Condor", waarin ons bestuurslid Klaas de Jong deelnemer was en een hoofdrol vervulde(!) en Marc Plomp voor materiële assistentie zorgde.

Verkiezing eilandvogel

In december werd door Lieuwe Dijkse en Klaas de Jong, in navolging van de landelijke verkiezing van

de Grutto tot Nationale Vogel, in het programma Natuurwijzer op Radio Texel een Eilandvogelverkiezing georganiseerd. Deze verkiezing liep over de jaarwisseling heen en de uitslag werd in februari bekend gemaakt, maar in 2015 werden via een speciaal geopend e-mailadres al tientallen stemmen ontvangen.

Vogelkijkhutten (huttenclub)

In 2015 is de huttenclub na het overlijden van Andri Binsbergen en het zich terugtrekken van Gerrit Visch en Jan Beerling, nieuw leven ingeblazen. De club bestaat nu uit Giel Witte (trekker), Jan van Dijk, Eric Menkveld en Marc Plomp. In oktober zijn onder leiding van Giel Witte alle objecten geïnventariseerd. De technische staat van telpost De Tuintjes en kijkscherm Robbenjager zijn slecht. Dit betekent dat er sprake is van veel achterstallig onderhoud. Dit zal de komende jaren moeten worden aangepakt. Alle objecten schoongemaakt en kleine reparaties uitgevoerd. Er is overleg gevoerd met het Vogelinformatiecentrum over verdeling van kosten.

Oeverwaluwenwand Minkewaal

Dit jaar hebben 26 paartjes op deze locatie gebroed. Door het plaatsen van 3 draden aan bovenkant van de wand is het prederen van jonge oeverwaluwen door kauwtjes tegen gegaan. De bovenhoekpunten van de wand waren nogal ontgrond. Deze zijn na het broedseizoen weer aangevuld. Ook zijn er een paar vleugelhekjes geplaatst omdat de schapen dit nogal uitliepen waardoor de grond naar beneden zakte.

De bovenhoekpunten van de wand waren nogal ontgrond. Deze zijn na het broedseizoen weer aangevuld. Ook zijn er een paar vleugelhekjes geplaatst omdat de schapen dit nogal uitliepen waardoor de grond naar beneden zakte.

Wad- en watervogeltellingen in 2015

In elk telseizoen van juli t/m juni worden door SOVON gemiddeld 5 wadvogeltellingen georganiseerd. In 2014 waren dat er 4, in 2015 werd er 6 keer geteld: in januari, april, mei, juli, september en november. Helaas overleed in 2015 een trouwe en gepassioneerde teller in de persoon van Andri Binsbergen. Daarnaast beëindigde een andere trouwe teller om andere redenen zijn telwerkzaamheden en vielen er twee vaste tellers af in verband met verhuizing. Gelukkig konden voor alle vacante telgebieden nieuwe tellers worden gevonden. In april en mei kon voor de telling van de Schorren worden gebruik gemaakt van de inzet van de wadwachters op de dijk bij Utopia.

De telling van 10 januari werd enkele dagen van tevoren afgeblazen door Sovon omdat er voor die dag windkracht 10 Bft was voorspeld. Deze telling werd 2 weken later alsnog uitgevoerd, dit keer onder goede weeromstandigheden. Evenals in vorige jaren was het weer tijdens de tellingen sterk wisselend. In januari, mei juli en november was de waterstand dermate hoog dat de Hengst onder water is gelopen. Het was dit jaar niet meer mogelijk om van een bootje gebruik te maken om naar de Hengst te varen. Geprobeerd is om in april en september vanaf polder Wassenaar de vogels op de Hengst te tellen maar dat is alleen in september enigszins gelukt.

Ondanks dat zich enkele nieuwe tellers hebben gemeld is het nog steeds niet eenvoudig om alle telgebieden geteld te krijgen. Vaak moest door tellers, die al een deelgebied geteld hadden, worden bijgesprongen om alle deelgebieden alsnog geteld te krijgen. Nieuwe tellers zijn dan ook nog steeds zeer welkom! De telling in juli viel precies samen met het begin van de zomervakantie, waardoor maar weinig tellers beschikbaar waren. Het resultaat van deze laatste telling moet als incompleet worden beschouwd, hoewel de belangrijkste telgebieden wel konden worden bezocht. Zoals gebruikelijk ontvingen alle tellers na afloop van de tellingen een gedetailleerd overzicht van de resultaten. De resultaten van de totalen per soort zijn, net zoals in vorige jaren, gebruikt in het

Ornithologisch Jaarverslag 2015. Een overzicht van de resultaten zal ook verschijnen in het 2^e nummer van jaargang 35 de Skor.

Ganzen- en zwanentellingen

In 2015 hebben vijf keer ganzen en zwanentellingen plaats gevonden: op 22 februari, 22 maart, 3 mei, 18 oktober en 13 december. Er werd altijd op zondag geteld en rond hoogwater. Tijdens de mei-telling werden alleen de Brand- en Rotganzen geteld. Deze mei-telling werd uitgevoerd door 2 tellers, aan de overige tellingen deden 8 tot 15 tellers mee. De resultaten van deze tellingen geven, samen met de door Cor Smit georganiseerde wad- en watervogeltellingen een goed beeld van het aantalsverloop van de ganzen en zwanen op Texel gedurende het winterhalfjaar. De resultaten worden o.a. gepubliceerd in het Ornithologisch Jaarverslag Texel en worden ingevoerd in de landelijke Sovon-database.

Broedvogelinventarisaties voor Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten

Langzaam maar zeker neemt het aantal vrijwilligers om een gebiedje van Staatsbosbeheer of Natuurmonumenten op broedvogels te inventariseren af.

Redenen zijn o.a. overlijden, ouder worden, tijd vinden voor andere activiteiten, drukke andere werkzaamheden, niet voldoende kennis of vaardigheden, onvrede met het natuurbeschermingsbeleid van genoemde terreinbeheerders. Toch werden in totaal door ten minste 10 leden van de VWG 28 gebiedjes geteld. Daarbij zijn wel een aantal (heel) kleine bosjes, maar ook grotere gebieden zoals het hele duin- en bosgebied vanaf de Nederlanden tot aan de Witte Weg, zij het dat niet in al de gebieden alle (talrijke) soorten zijn meegenomen. Adriaan Dijkse heeft hiervan 11 voor zijn rekening genomen.

Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten gaan hun grotere natuurgebieden nog maar 1 maal in de zes jaren tellen. Zij menen dat dan met die 6 jaren-cyclus de vinger wat betreft ontwikkelingen en beheer voldoende aan de pols gehouden kan worden. Zij zijn hiertoe door bezuinigingen toe gedwongen. Omdat er minder vrijwilligers zijn en ook omdat er in waarneming.nl wel veel waarnemingen worden ingevuld, maar daarbij maar heel weinig over (eventueel broed)gedrag, kunnen we van nog maar weinig soorten een totaalaantal voor het eiland geven.

De Huiszwaluwtelling loopt gelukkig nog steeds wel heel goed dank zij een aantal trouwe tellers. Het resultaat is in de Skor gepubliceerd: door 11 tellers werden 384 nesten genoteerd. Een absoluut record voor Texel.

Kustbroeders

Zoals al jaren hield Giel Witte de strandbroedvogels, zijnde Dwergstern en Bontbekplevier, weer bij. In 2015 is er weer een afzetting geplaatst op de Hors en de Volharding. Tijdens extra hoogwater begin juni is de kolonie van circa 35 paar bij de Volharding verstoord en vertrokken. Op de Hors hebben eerst 35 paar gebroed, later circa 70 paar met een matig broedresultaat. Het aantal bontbekplevieren is ongeveer gelijk gebleven met als bijzonderheid dat weer 3 paar op de parkeerterreinen bij de strandslagen gebroed hebben.

Weidevogelbescherming

Dit jaar was een koud laat voorjaar met veel predatie van legsels op bouwland.

Tellingen hebben plaatsgevonden op ongeveer hetzelfde areaal als in 2014. Dit heeft opgeleverd:

- Aantal Kievitsnesten: 401 tegen 442 in 2014;
- Aantal Scholeksternest: 552 tegen 676 in 2014;
- Aantal eidereenden: 19 in Eendrachtspolder in bouwland.

Ringgroep Korverskooi

De activiteiten van de ringgroep Korverskooi omvatten zoals elk jaar weer het inventariseren van het gebied op broedvogels, het gebruiksklaar maken van het gebied, het plaatsen en opruimen van de netten, het invoeren van ringgegevens in bestanden etc.

Van 14 april tot en met 1 augustus werd te behoeve van het CES-project weer de verplichte 12 dagen gevangen. In de tweeëntwintig jaar dat we hier aan meedoen, hebben we nog nooit één dag verzuimd. Zelfs dit jaar niet, toen bleek dat door drukke werkzaamheden één ringer moest afhaken. In de periode van 1 augustus tot 26 november werd er tijdens de najaarstrek gevangen. In de maanden augustus en oktober zijn heel veel vogels geringd, maar door het slechte weer in september en november (regen en stormen) vielen de vangsten sterk terug.

Samen met het CES-project hebben we het afgelopen jaar gedurende 445 uren (97 ringdagen) vanginspanning geleverd, vrijwel net zo veel als het jaar ervoor.

Er werden 3.920 vogels van een ring voorzien (waarde ringen €600,-). Iets meer dan vorig jaar toen er 3.820 vogels werden geringd. Dit hogere aantal komt voornamelijk doordat het een heel goed vangjaar was van Goudhaan, Koolmees, Huismus, Koperwiek, Zanglijster, Roodborst en Winterkoning.

De hoeveelheid terug gevangen vogels van 1.174 stuks was veel hoger dan het gemiddelde in voorgaande jaren, vooral doordat Roodborst, Zwartkop en Merel langer in het gebied bleven.

De ringwerkzaamheden werden dit jaar uitgevoerd door verschillende leden van de Vogelwerkgroep. Op dit moment beschikken we over 5 ringgemachtigden (Anja Cervenci, Kees Oosterbeek, Cor Smit, Dick Schermer en Mart Zijm). Door privé omstandigheden of andere verplichtingen kan soms langdurig niet over een volledige ploeg worden beschikt, waardoor bijvoorbeeld bij CES slechts 2 personen beschikbaar waren. Over belangstelling ten aanzien van hulp bij het ringen hadden we ook dit jaar weer niet te klagen, op diverse leden konden we een beroep doen.

Ook verzorgde Hans Witte dit jaar weer het doorgeven van alle vangsten en verdere gegevens op Trekellen.nl

In de Skor werd 4 keer een verslag of onderzoeksresultaat gepresenteerd door Mart Zijm.